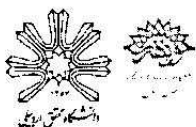

چکیده مقالات کنگره بین المللی

عرفان در کلام مولانا

دانشگاه محقق اردبیلی

به اهتمام دکتر علی بابایی

انتشارات دانشگاه محقق اردبیلی

با همکاری حوزه هنری استان اردبیل

انجمن علمی ادیان و عرفان دانشگاه محقق اردبیلی
اتاقی گفتن حکمت و فلسفه دانشگاه محقق اردبیلی

کنگره بین المللی عرفان در کلام مولانا (دومین: ۱۳۹۷: اردیبهشت)

اردبیل: انتشارات دانشگاه محقق اردبیلی، ۱۳۹۷.

ص ۹۷ :

9VA-70--A079-47-7:

وضعیت فهرست نویسی : فیا.

موضوع : مولوی، جلال الدین محمد بن محمد، ۶۰۴-۶۷۲ق۔ - عرفان - کنگرہا

Mowlavi, Jalaloddin Mohammad Ibn-e Mohammad, ۱۲۰۷-۱۲۷۳ -Mysticism-- congresses : موضوع

موضوع مولوی جلال الدین محمد بن محمد، ۶۰۴-۶۷۲ ق. نقد و تفسیر—کنگرہا

Mowlavi, Jalaloddin Mohammad Ibn-e Mohammad, ۱۲۰۷-۱۲۷۳ –criticism and interpretation : موضوع

-- congresses

موضوع : شعر فارسی - قرن ۷ ق. تاریخ و نقد - کنگره ها

Persian poetry – 12th century—History and criticism—Congresses : موضوع

شناسنامه افزوده : ای، علی، ۱۲۰۰

شناسنامه افزوده: دانشکده حقوق ارومیه

پتہ بندی کنندہ: ۱۳۹۷/۵۹

۸۴۵ بندې دیوبند: ۱/۳۱ فا ۸

شماره کتابشناسی: ۵۱۴۶۳۹۸

انتشارات دانشگاه محقق اردبیلی

اردبیل: خیابان دانشگاه دانشگاه محقق اردبیلی.

چکیده مقالات کنگره بین المللی عرفان در کلام مولانا

حروف چینی، لیتوگرافی و صحافی: موسسه آیمان. چاپخانه: دانش. محقق اردبیلی

کلیه حقوق این اثر محفوظ و مربوط به انتشارات دانشگاه محقق اردبیلی است

دیباچه

مواهی را می‌توان عارفی برای همه‌ی اعصار نامید؛ او هنوز هم از ورای قرن‌ها چون دل‌رخ می‌دست به دست می‌رود و جانِ خلق را از شمیم اندیشه‌هایش مست می‌سازد؛^۱ مثنوی‌اش به قرآن عجم می‌ماند که معنویت را از عالم معنا در کالبد صورت دمیده است؛ در این ارتباط امروزی از این منابع غنی بهانه‌های مختلفی لازم است تا بتوان زلال اندیشه‌ی او را از میان آثار در حد توان دریافت. کنگره عرفان در کلام مولانا دومین دور رساله کنگره‌های تخصصی در راه شناخت اندیشه‌ی بزرگانی است که تأثیراتی مهم بر عال‌معرفت و عرفان و حکمت در سطوح جهانی داشته‌اند؛ این سلسله نشست‌ها به تواتر، دو نایب میان دانشگاه محقق اردبیلی و دانشگاه خاور نزدیک قبرس در حال برگزاری است. اولین دوره‌ی آن به بررسی اندیشه‌های حافظ و یونس امره اختصاص داشته است که در کشور قبرس برگزار شد؛ علی‌رغم توافقی دو جانبه، نشست‌های یاد شده، محققان دو کشور محدود نمی‌شود بلکه اندیشمندانی از سراسر جهان به ویژه از کشورهای منطقه‌ای نظیر ترکیه و آذربایجان و پاکستان و هندوستان و ... که مشارکت فرهنگی و علمی و مناسبتی بیشتری دارند به ایراد سخنرانی یا ارائه مقاله می‌پردازند و آخرین تحقیقات خود را باب عرفان و حکمت و معرفت را با دیگر متفکران و دانش‌پژوهان به اشتراک می‌گذارند. مجموعه‌ی حاضر چکیده‌ی مقالات منتخب کنگره عرفان در کلام مولانا است که در تاریخ‌های ۲۶ و ۲۷ فروردین ۱۳۹۷ به میزبانی دانشگاه محقق اردبیلی برگزار شد. ما در این عدد، مختصر، نخست به معرفی ارکان علمی و اجرایی داخلی و خارجی کنگره می‌پردازیم. سپس چکیده‌ی مقالات منتخب را به محضر دوستان مشتاق به مباحث معرفتی تقدیم می‌نماییم. همزمان با این چکیده، نرم‌افزار دیجیتالی همایش هم حاوی متن کامل مقالات، هم چنین نسخه چاپی متن کامل مقالات منتشر شده است.

۱. همچو گل سرخ برو دست دست
همچو می‌خلق ز تو مست مست
بازوی تو قوس خدا یافت یافت
تیر تو از چرخ برون جست جست
مولوی

فهرست مطالب

۱. سه گانه های عرفان مولوی: سه پله از یک سیر واحد ۱۴
۲. اندیشه خیامی و تاثیر آن بر اندیشه ی مولوی ۱۵
۳. تحلیل حقیقی ۱.۱ سه هنر بندتو کروچه و شعر مولانا با تکیه بر دیوان شمس تبریزی ۱۶
۴. تاثیر عرفانی آ.ا. در بر اندیشه عرفانی مولانا در مثنوی ۱۷
۵. تحلیل نمادین چند نگاره ۱.۲ در معانی نامه میرحیدر با تکیه بر اشعار مولانا ۱۹
۶. اشکال و محتوای توصیف در اشعار اعراف و خواجه ۲۲
۷. انسان کامل در مثنوی معنوی ۲۳
۸. انسان و خداگونگی او در اندیشه مولانا ۲۴
۹. آیین مرگ در عرفان و بررسی آن در مثنوی معنوی ۲۶
۱۰. قطره‌های از بادهای آسمان؛ چستی انسان در اندیشه مولانا ۲۷
۱۱. بازتاب القاب دینی و طریقتی در مثنوی معنوی ۲۹

۳۰. ۱۲. بازخوانی سیر تحولات اندیشه مولانا و پدرش در بستر تاریخ
۳۱. ۱۳. بایزید در آثار مولوی
۳۲. ۱۴. بررسی بازتاب عشق از دیدگاه مولانا با تکیه بر مفهوم گرامی
۳۴. ۱۵. بررسی مفهوم زندان در اندیشه مولانا
۳۵. ۱۶. بررسی نظریه عاده الله در مثنوی معنوی مولانا جلال الدین
۳۶. ۱۷. بودن، هستن یا نبستن؟ هویت حقیقی انسان در مثنوی
۳۷. ۱۸. تبلور اندیشه مولانا در دیوان تبرکات
۳۹. ۱۹. تقابل لطف و قهر در مولانا
۴۰. ۲۰. روش شناسی تأثیر متقابل روح و بدن در مثنوی مولانا
۴۱. ۲۱. درد هجر مولوی (بررسی تحلیلی هجران و مزیلیات شمس)
۴۳. ۲۲. راوی شعر در اندیشه مولوی
۴۵. ۲۳. رجا و اهمیت آن در مثنوی معنوی
۴۶. ۲۴. رویکرد مولانا به مقوله‌ی تاویل و کاریست آن
۴۷. ۲۵. زیبایی شناسی در مکتب عرفانی مولانا
۴۸. ۲۶. سیری در افکار فقهی و اندیشه های کلامی بهاء ولد (پدر مولانا)
۴۹. ۲۷. شب عرس و رقص سماع و مفاهیم آن
۵۰. ۲۸. مفهوم شکایت در نثر نامه مولوی

۵۱. فضایل و رذایل اخلاقی از نگاه مولانا
۵۳. کارکرد حرکت اسپیرال در رقص سماع و نگارگری اسلامی
۵۵. لذت جاه طلبی از نگاه مولانا
۵۶. مثبت نگری مولوی در مثنوی معنوی
۵۸. مثنوی و بازتولید معنا
۵۹. محمد صیقل از نگاه مولوی
۶۰. معناشناسی کلمات دینی در دفتر اول مثنوی معنوی
۶۲. معیت در مثنوی معنوی
۶۴. مفهوم حرارت در اندیشه مولانا
۶۶. بررسی مفهوم فنا در مثنوی معنوی مولانا و سبب جینیزم
۶۷. مقایسه غزلی استقبال شده از مولوی توسط صائب
۶۹. مولوی و حقانیت تشکیکی ادیان
۷۱. مناظره در مقام تعلیم
۷۲. نور در قرآن کریم و مثنوی مولوی
۷۳. خاک در اندیشه مولانا

- ۷۴ ۴۴. هم نوایی نی و ریاب در شعر مولانا
- ۷۶ ۴۵. مثنوی ولی رام، تلالو عرفان و سلوک مولانا در سرزمین شبه قاره
- ۷۸ ۴۶. اشارت های تعبیر بت در مثنوی معنوی و دیوان شمس مغربی
- ۷۹ ۴۷. آداب سوگواری در مثنوی معنوی
- ۸۰ ۴۸. مثنوی دال است و عرفان مدلول؛ نشانه شناسی بینامتنیت عرفانی در سینما
- ۸۱ ۴۹. نگاه عشق و استغفار در نظام معرفتی افلاطون و مولانا
- ۸۲ ۵۰. وحی دل (منظومه شعر) مولوی
- ۸۴ ۵۱. Tanrı-İnsan İlişkisinde İlâhî Aşk.
- ۸۶ ۵۲. Mevlânâ'da Bil Felsefesi Üzerine Değerlendirmeler
- ۸۸ ۵۳. Mevlânâ'nın Seçme Gazelleri Ve Türkçe Çevirileri
- ۸۹ ۵۴. Mevlana Celaleddin Rumî'nin Mesnevisinde Nefs Kavramı Bağlamında Anlatılan Hikâyelere Sembolik Açidan Bakış
- ۹۱ ۵۵. Kıbrıs Lefkoşa Mevlevihanesi Mevlevilik Ve Mevlâna
- ۹۳ ۵۶. Celaleddin Rumi Şeirlərində Eşqin Fəlsəfi Mənası

90 **Mevlana' nin Eserlerinde Ve Hayatında. ٥٧**
»Yol Almak/Sefer« Ve »Yol/Râh«

97 **٥٨. A Glimpse Of The Translation And Description Of**
Rumi's Mathnawi In Ottoman Turkish

99 **٥٩. Mevlânâ' nin Mutlak Varlık' ı Deniz Metaforu**
İle Anlatma Üslubu